

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Oboer/6/2020
Identifikačné číslo spisu: 4310216249
Dátum vydania rozhodnutia: 08.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4310216249.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej: V. F. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XX, XXX XX S., H. republika, zastúpenej Mgr. Petrom Židekom, usadeným euroadvokátom, s adresou doručovania Klincová 37/B, 821 08 Bratislava, proti povinnému: B. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XX, XXX XX S., o vymoženie sumy 262.380,- Kč s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Levice, pod sp. zn. 11Er/1209/2010, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre zo dňa 30. apríla 2019, č. k. 11CoE/2/2019-283, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie oprávnenej o d m i e t a.
- II. Povinnému náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Levice uznesením zo dňa 29. júna 2018, č. k. 11Er/1209/2010-243, výrokom I. námietky povinného proti exekúcii zamietol, výrokom II. námietky povinného proti trovám exekúcie zamietol ako podané oneskorene, výrokom III. exekúciu vyhlásil za neprípustnú, výrokom IV. exekúciu zastavil, výrokom V. priznal súdnej exekútorke právo na náhradu trov exekúcie proti oprávnenej v rozsahu 100 % a výrokom VI. povinnému proti oprávnenej nepriznal nárok na náhradu trov exekučného konania.

2. Rozhodnutie odôvodnil súd prvej inštancie tým, že oprávnená podala dňa 03.12.2010 návrh na vykonanie exekúcie, čo bolo po uplynutí desaťročnej premlčacej doby, ktorá začala plynúť od 03.05.1996, kedy nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť exekučný titul, ktorým bol platobný rozkaz Okresného súdu Frýdek-Místek zo dňa 01.04.1996, č. k. Ro/390/96-9, o uložení povinnosti povinnému zaplatiť oprávnenej sumu vo výške 262.380,- Kč so 17 % úrokom od 02.01.1992 do zaplatenia, do 15 dní odo dňa jeho doručenia (ďalej len „platobný rozkaz“).

3. V rámci svojho rozhodnutia súd prvej inštancie prihliadol na to, že premlčacia doba plynula nasledovne: od 03.05.1996 do 13.08.2000 - uplynuli 4 roky, 3 mesiace a 9 dní, od 11.06.2002 do

09.07.2002 - uplynulo 29 dní, od 22.03.2005 do 16.11.2010 - uplynulo 5 rokov, 7 mesiacov a 24 dní. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie skonštatoval, že od 03.05.1996 ku dňu 16.11.2010 uplynula premlčacia doba celkovo 10 rokov. Nakoľko povinný podľa ust. § 110 ods. 1 vety prvej Občianskeho zákonníka dôvodne vzniesol námietku premlčania práva oprávnenej priznaného platobným rozkazom - exekučným titulom, súd prvej inštancie uzavrel, že oprávnená sa už nemôže domáhať v exekučnom konaní vymoženía jej priznanej pohľadávky, pretože jej toto právo zaniklo. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti súdu prvej inštancie vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju podľa ust. § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku.

4. Vzhľadom na to, že k zastaveniu exekúcie došlo zavinením oprávnenej, pretože podala návrh na vykonanie exekúcie po uplynutí premlčacej doby, ktorú skutočnosť úspešne namietol povinný, o náhrade trov exekúcie rozhodol súd prvej inštancie podľa ust. § 203 ods. 1 Exekučného poriadku a súdnej exekútorke priznal právo na náhradu trov exekúcie proti oprávnenej v rozsahu 100 %. S poukazom na ust. § 9a Exekučného poriadku a ust. § 257 C. s. p. nepriznal povinnému nárok na náhradu trov exekučného konania voči oprávnenej, pretože boli dané dôvody hodné osobitného zreteľa pre ich nepriznanie. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že by bolo v rozpore s dobrými mravmi, aby oprávnená hradila povinnému trovy, ktoré mu vznikli v tomto exekučnom konaní, vzhľadom ku skutočnosti, že si tento nespĺnil svoju povinnosť vyplývajúcu mu z exekučného titulu v stanovenej lehote, a to ani len z časti.

5. Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 30. apríla 2019, č. k. 11CoE/2/2019-283, rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku III. o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a výroku IV. o zastavení exekúcie potvrdil. V časti výroku V., ktorým bolo súdnej exekútorke priznané právo na náhradu trov exekúcie proti oprávnenej v rozsahu 100 % odvolací súd odvolanie oprávnenej odmietol a povinnému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

6. Odvolací súd skonštatoval, že v súvislosti s vyhlásením exekúcie za neprípustnú a zastavením exekúcie (výrok III. a IV. uznesenia súdu prvej inštancie) súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav a dospel k správne právnemu záveru o tom, že právo priznané oprávnenej na základe platobného rozkazu je v zmysle ust. § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka premlčané, pretože oprávnená podala návrh na vykonanie exekúcie po uplynutí desaťročnej premlčacej doby. Podľa odvolacieho súdu došlo zo strany súdu prvej inštancie k pochybeniu v tom, kedy došlo k uplynutiu premlčacej doby. Uvedené pochybenie však nemalo vplyv na správny právny záver súdu prvej inštancie o tom, že právo oprávnenej, ktorého sa v exekučnom konaní domáha, je premlčané.

7. Preskúmaním veci dospel odvolací súd k tomu, že premlčacia doba plynula od 04.05.1996 až do 13.08.2000 vrátane (t. j. 4 roky, 3 mesiace, 10 dní) a opätovne plynula od 11.06.2002 až do 02.12.2010 vrátane (t. j. 8 rokov, 5 mesiacov, 22 dní), čo je spolu viac ako 12 rokov, pričom oprávnená podala návrh na vykonanie exekúcie v predmetnej veci až dňa 03.12.2010. Odvolací súd mal bez akýchkoľvek pochybností za preukázané, že sa tak stalo až po uplynutí desaťročnej premlčacej doby, pričom na námietku premlčania vznesenú povinným v priebehu exekučného konania musel súd prvej inštancie prihliadať. V ďalšom odvolací súd zdôraznil, že premlčanie práva priznaného právoplatným exekučným titulom nespôsobuje neúčinnosť exekučného titulu, pretože súd na premlčanie tohto práva prihliadne iba na námietku povinného. Dovolanie sa námietky premlčania zo strany povinného malo v predmetnej veci za následok zánik vymáhateľnosti nároku priznaného právoplatným exekučným titulom a v končenom dôsledku vyhlásenie exekúcie za neprípustnú a jej zastavenie z dôvodu podľa ust. § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku.

8. Podanie dovolania podľa názoru odvolacieho súdu nespôsobilo spočívanie premlčacej doby v priebehu dovolacieho konania, čo v predmetnej veci znamená, že v dôsledku podania dovolania oprávnenej dňa 07.07.2002 (proti uzneseniu Krajského súdu v Ostrave zo dňa 30.04.2002, č. k. 56Co/149/2002-36) neprestala plynúť premlčacia doba. Dovolanie oprávnenej proti vyššie označenému uzneseniu odmietol Najvyšší súd Českej republiky uznesením zo dňa 24.02.2005, č. k. 20Cdo/186/2004-74, ktoré podľa vyznačenia nadobudlo právoplatnosť dňa 21.03.2005. Odvolací súd uzavrel, že premlčacia doba plynula i v priebehu dovolacieho konania.

9. Odvolací súd ďalej uviedol, že podanie žiadosti o zistenie zdroja príjmu povinného dňa 23.08.1996 nemalo za následok spočívanie premlčacej doby, pretože sa nejedná o úkon na uplatnenie práva priznaného exekučným titulom v zmysle ust. § 112 Občianskeho zákonníka. K spočívaniu premlčacej doby došlo až dňom 14.08.2000, kedy bol Okresnému súdu vo Frýdku-Místku doručený návrh

oprávnenej na nariadenie výkonu rozhodnutia, pričom konanie sa viedlo pod sp. zn. 28E/1013/2000 a bolo právoplatne skončené uznesením Krajského súdu v Ostrave zo dňa 30.04.2002, č. k. 56Co/149/2002-36, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 10.06.2002. Na základe uvedených skutočností odvolací súd skonštatoval, že premlčacia doba spočívala od 14.08.2000 až do 10.06.2002 vrátane a ďalej plynula od 11.06.2002 až do 02.12.2010 vrátane, nakoľko dňa 03.12.2010 sa začalo exekučné konanie (podaním návrhu na vykonanie exekúcie u súdnej exekútorke), ktoré predstavovalo uplatnenie právoplatne priznaného práva podaním návrhu na začatie exekučného konania. Z uvedených dôvodov odvolací súd vyhodnotil námietky oprávnenej ako nedôvodné, a preto rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti výroku III. a výroku IV. potvrdil ako vecne správne.

10. V súvislosti výrokom V. uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým tento priznal súdnej exekútorke právo na náhradu trov exekúcie proti oprávnenej v rozsahu 100 % a bolo oprávnenou napadnuté v odvolaní, odvolací súd poukázal na ust. § 200 a nasl. Exekučného poriadku (v znení účinnom do 31.03.2017), ktorý odvolanie proti rozhodnutiu o nároku na náhradu trov exekúcie výslovne nepripúšťa. Odvolací súd preto s prihliadnutím na dôkaz opaku (a contrario), odvolanie oprávnenej v tejto časti odmietol ako neprípustné podľa ust. § 386 písm. c/ C. s. p.

11. Odvolací súd v ďalšom zdôraznil, že vo vzťahu k trovám exekúcie nie je možné aplikovať ust. § 357 písm. m/ C. s. p., v zmysle ktorého je odvolanie prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania, nakoľko trovy exekúcie predstavujú osobitný inštitút upravený Exekučným poriadkom, ktorý je odlišný od trov konania. Rozhodnutie o trovách exekúcie nemožno podľa názoru odvolacieho súdu ani „primerane“ subsumovať pod rozhodnutie „o nároku na náhradu trov konania“ podľa ust. § 357 písm. m/ C. s. p.

12. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala oprávnená (ďalej aj ako „dovolateľka“) prostredníctvom svojho právneho zástupcu dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila ust. § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo, ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a ďalej tým, že je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky podľa ust. § 421 ods. 1 C. s. p.

13. V rámci podaného dovolania oprávnená namietala nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, ktorým tento povinnému poskytol poučenie o hmotnom práve, a to výzvou zo dňa 11.11.2011 (č. l. 34 spisu) s otázkou, či podáva námietku premlčania. Uvedeným postupom súd prvej inštancie nenávratne a zásadným spôsobom narušil zásadu rovnakého postavenia strán sporu v neprospech oprávnenej, teda čl. 6 C. s. p. a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky. Odvolací súd sa uvedenou námietkou oprávnenej, ktorá bola obsahom odvolania, vôbec nezaoberal. Uvedeným postupom súdu prvej inštancie došlo k zmareniu možnosti oprávnenej realizovať jej patriace práva, ktoré jej prináležia v exekučnom konaní, vrátane práva, aby súdna exekútorka vymohla pohľadávku oprávnenej. Oprávnená ďalej zdôraznila, že povinný vo svojich námietkach proti exekúcii zo dňa 15.02.2011 (č. l. 19 spisu) premlčanie vymáhanej pohľadávky nenamietal. K námietke premlčania zo strany povinného došlo až po vyššie uvedenej výzve súdu prvej inštancie. Oprávnená zastáva názor, že bez predmetnej výzvy súdu prvej inštancie by k vzneseniu námietky premlčania povinným nedošlo, a to ani v odvolacom konaní.

14. V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa ust. § 421 ods. 1 C. s. p. oprávnená uviedla, že odvolací súd nesprávne právne posúdil, či mali súdy prihliadnuť na vznesenú námietku premlčania povinným zo dňa 22.11.2011 a zo dňa 17.09.2013. Dovolateľka je toho názoru, že súd prvej inštancie ani odvolací súd na vznesenú námietku premlčania prihliadnuť nemali, a to s ohľadom na poučenie povinného súdom prvej inštancie vo výzve. Oprávnená trvá na tom, že v čase podania návrhu na výkon exekúcie dňa 03.12.2010 ešte premlčacia doba neuplynula, ktorú skutočnosť súdy podľa jej názoru rovnako nesprávne právne posúdili. Svoj nesúhlas oprávnená vyjadrila so záverom odvolacieho súdu, že počas dovolacieho konania premlčacia doba nespočívala a poukázal na ust. § 112 Občianskeho zákonníka. Zmysel ust. § 112 Občianskeho zákonníka vidí dovolateľka v tom, aby sa zaistilo, že právo veriteľ, ktorý ho uplatní na súde a riadne v konaní pokračuje, nepremlčalo a ani nedošlo k skráteniu premlčacej doby. Vzhľadom na uvedené dovolateľka argumentuje tým, že dovolacie konanie a jemu predchádzajúce konanie tvorí jedno neprerušené konanie, a preto premlčacia doba spočívala aj počas celého dovolacieho konania, ktoré sa skončilo právoplatne vydaným uznesením. V závere oprávnená uviedla, že v čase

podania návrhu na vykonanie exekúcie premlčacia doba podľa nej bola v stave 9 rokov, 11 mesiacov a 20 dní. Z čoho vyplýva, že neuplynula 10-ročná premlčacia doba podľa ust. § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Oprávnená navrhla dovolaciu súdu zrušiť napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v časti, ktorou potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku III. a výroku IV., tzn. o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a zastavení exekúcie.

15. Povinný sa k podanému dovolaniu oprávnenej nevyjadril.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej aj ako „dovolací súd“) [ust. § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená v súlade s ust. § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie oprávnenej je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C. s. p.).

17. Dovolací súd uvádza, že novelou Exekučného poriadku vykonanou zákonom č. 2/2017 Z. z., nadobudlo dňa 1. apríla 2017 účinnosť ustanovenie § 202 ods. 4 Exekučného poriadku, podľa ktorého dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní, nie je prípustné. Dovolací súd dodáva, že zákon č. 2/2017 Z. z. síce k úpravám účinným od 1. apríla 2017, v prechodnom ustanovení § 243h ods. 1 veta prvá stanovil, že ak v § 243i až 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017, sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017, no vo vzťahu ku konaniam o opravných prostriedkoch, teda ani k dovolaciu konaniu, neurčil žiadne pravidlo.

18. V preskúmvanej veci bolo dovolacie konanie začaté podaním dovolania na poštovú prepravu, a to dňa 13. septembra 2019, doručeným na súd prvej inštancie dňa 16. septembra 2019, teda za účinnosti novej právnej úpravy. Prípustnosť dovolania oprávnenej, preto nie je daná. Vzhľadom na povinnosť ústavne konformného výkladu pri riešení tejto otázky, a teda vzhľadom na rešpektovanie ústavných princípov dôvery v platné právo a legitímneho očakávania ako aj dôvery v správnosť aktov orgánov verejnej moci, vrátane v nich obsiahnutého poučenia o možnosti opravných prostriedkov, považoval dovolací súd za správne, aby sa prípustnosť dovolania posudzovala podľa právnej úpravy platnej v čase vydania napadnutého rozhodnutia.

19. Dovoláním napadnuté rozhodnutie bolo vydané dňa 30. apríla 2019, to znamená už za účinnosti novej právnej úpravy. Z hľadiska prípustnosti dovolania bolo preto na predmetné dovolacie konanie potrebné aplikovať právnu úpravu Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. apríla 2017, ktorá prípustnosť dovolania proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní vylúčila. Dovolanie oprávnenej proti uzneseniu, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie v časti vyhlásenia exekúcie za neprípustnú a zastavení exekúcie, je bez ďalšieho neprípustné.

20. Dovolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi dovolania, so zreteľom na vyššie uvedené, dovolanie oprávnenej podľa ust. § 447 písm. c/ C. s. p. ako neprípustné odmietol bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

21. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (ust. § 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa ust. § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C. s. p.

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.